

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-181>

УДК 330.341.1:338.2:338.45:330.45

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА СТРУКТУРИЗАЦІЯ ПОКАЗНИКІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ

IDENTIFICATION AND STRUCTURING OF INDICATORS OF INNOVATION ACTIVITY OF ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

Рожок Максим Володимирович

аспірант,

Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0430-7056>

Rozhok Maksym

«KROK» University

У статті досліджено питання ідентифікації та структуризації показників інноваційної діяльності підприємств в умовах диджиталізації. Актуальність теми проведеного дослідження обумовлена тим, що в сучасних умовах значної ринкової конкуренції інноваційна діяльність та її ефективне впровадження дають можливість забезпечити переваги та зростання конкурентоспроможності підприємства та його продукції. Нова інноваційна продукція та технології здатні вивести підприємство з кризи, стимулювати зростання прибутку та ефективності. Успішність такої інноваційної діяльності залежить від багатьох факторів, і в першу чергу від організації управління та наявності та достатності необхідних ресурсів, доступу до новітніх прогресивних технологій. Проте для визначення обсягів наявних ресурсів необхідним є проведення підбору та структурування показників за якими можливо здійснювати таке оцінювання.

Ключові слова: управління, управління інноваційною діяльністю підприємств, диджиталізація, інновації, показники, диджиталізація бізнесу в Україні.

The article studies the issues of identification and structuring of indicators of innovation activity of enterprises in the context of digitalization. The relevance of the topic of the study is due to the fact that in modern conditions of significant market competition, innovation activity and its effective implementation make it possible to provide advantages and increase the competitiveness of the enterprise and its products. New innovative products and technologies are able to lead the enterprise out of the crisis, stimulate the growth of profit and efficiency. The success of such innovative activity depends on many factors, and first of all on the organization of management and the availability and sufficiency of the necessary resources, access to the latest progressive technologies. However, in order to determine the amount of available resources, it is necessary to select and structure indicators by which it is possible to carry out such an assessment. Management of innovation activity, its planning, development and implementation of innovation and investment projects, introduction of innovations in the production activities of enterprises and their further commercialization in the market is carried out with the use of basic management functions. At the same time, innovation activity itself is a specific management function, which, along with others: operational, financial, marketing activities, requires the implementation of actions in order to ensure the effective operation of the enterprise. As a result of the research, structuring, grouping of indicators of innovation activity of enterprises in the context of business digitalization by areas has been carried out; management, information support, operational, production activities, logistics, financial management, staffing, marketing, which makes it possible to analyze and assess the state of innovation activity of the enterprise in the context of business digitalization, to determine the level of introduction of new innovative technologies, digitalization, in all areas of the enterprise in order to ensure, optimize internal processes and communications, reduce costs and increase economic efficiency, manufacturability, competitiveness of enterprises, increase the effectiveness of management of innovative activities of enterprises in the context of business digitalization.

Keywords: management, management of innovation activities of enterprises, digitalization, innovations, indicators, digitalization of business in Ukraine.

Постановка проблеми. В сучасних умовах значної ринкової конкуренції інноваційна діяльність та її ефективне впровадження дають можливість забезпечити переваги та зростання конкурентоспроможності підприємства та його продукції. Нова інноваційна продукція та технології здатні вивести підприємство з кризи, стимулювати зростання прибутку та ефективності. Проте успішність такої інноваційної діяльності залежить від багатьох факторів, і в першу чергу від організації та управління інноваційною діяльністю та наявності необхідних ресурсів, а в сучасних умовах диджиталізації бізнесу від доступу до новітніх прогресивних технологій, здатності створити чи залучити їх, впроваджувати і використовувати в економічній та операційній діяльності підприємства. Таким чином, можливості щодо інноваційного розвитку залежать від наявності, достатності та якості, відповідності управління, ресурсів та технологій. Проте для визначення обсягів наявних ресурсів та ресурсів необхідних для здійснення інноваційної діяльності необхідним є підбір та структурування показників за якими можливо здійснювати таке оцінювання. Внаслідок цього розгляд питання ідентифікації та структуризації показників інноваційної діяльності підприємств в умовах диджиталізації є актуальним та набуває важливого значення в прийнятті управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання ідентифікації та структуризації показників інноваційної діяльності підприємств в умовах диджиталізації вивчали у своїх дослідженнях провідні науковці.

У дослідженнях Ю. Буркнікової, Н. Поліщук, В. Ярмоленко управління інноваційною діяльністю являє собою складову управління виробничою системою, а саме ту, що спрямована на впровадження інноваційних процесів в діяльності підприємства [1]. У працях Н. Єрмошенко, Л. Ганущак-Єфіменко управління інноваціями виступає невід'ємною складовою управлінської діяльності [2]. У дослідженнях І. Іпполітової, Г. Селезньової зазначається, що управління інноваційною діяльністю підприємства доцільно здійснювати на засадах системного, процесного, комплексного, функціонального, відтворювального, нормативного та інших наукових підходів [3].

Науковцем С. Ілляшенко [4], досліджено методичні засади, систему, механізми, показники управління інноваційним розвитком підприємств. У праці О. Кириченко [5], обґрунтовано механізм венчурного фінансування в

управлінні інвестиційно-інноваційним забезпеченням підприємств, що виступає основою їх подальшого інноваційного розвитку.

У дослідженнях В. Покотилової [6], розглянути методи, засоби, принципи управління інноваційною діяльністю, показники аналізу та оцінювання інноваційного розвитку підприємств. У працях А. Полянської [7], розглянуто використання ситуаційного підходу в управлінні розвитком підприємства.

Науковці В. Стадник, М. Йохна [8], акцентують увагу на важливості стратегічного підходу до управління інноваційним розвитком. Дослідником А. Турило [9], розкрито системний підхід до управління інноваційним розвитком підприємства.

У дослідженнях І. Федулової визначено, що управління інноваційною діяльністю підприємств є сукупністю процесів управління, завдяки яким здійснюється розробка впровадження та комерціалізація інновацій [10]. У праці Г. Черноіванової [11], досліджено засади формування складових управління інноваційним підприємства.

За дослідженням А. Череп система управління інноваційною діяльністю являє собою сукупність суб'єктів та об'єктів управління між якими сформовані взаємозв'язки та системна взаємодія і в тому числі методів, функцій, принципів, технологій управління [12].

Досліджуючи наукову дефініцію «управління інноваційною діяльністю» слід зазначити, що науковці мають різне бачення та трактування цього поняття та розглядають управління інноваційною діяльністю з позицій різних наукових підходів. У працях А. Турило управління інноваційною діяльністю представлено як складову загальної існуючої на підприємстві системи управління [9].

Незважаючи на численні наукові праці з цієї проблематики, обґрунтування питання ідентифікації та структуризації показників інноваційної діяльності підприємств в умовах диджиталізації в діяльності підприємств в умовах сучасного бізнесу ще потребує подальших ґрунтовних досліджень.

Формулювання мети статті. Метою статті є дослідження питань ідентифікації та структуризації показників інноваційної діяльності підприємств в умовах диджиталізації.

З метою проведення дослідження було застосовано методи наукового пізнання, порівняння, абстрагування, узагальнення, системний, процесний, комплексний, функціональний та інші наукові підходи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Управління інноваційною діяльністю,

її планування, розробка та реалізація інноваційно-інвестиційних проектів, впровадження інновацій в виробничій діяльності підприємств та їх подальша комерціалізація на ринку здійснюється із застосуванням базових управлінських функцій. Водночас, сама інноваційна діяльність являє собою конкретну функцію управління яка поряд з іншими: операційною, фінансовою, маркетинговою діяльністю та потребує впровадження дій з метою забезпечення ефективної діяльності підприємства.

У дослідженнях В. Стадник, Н. Йохна інноваційна діяльність являє собою невід'ємну складову загальної системи управління підприємством [8]. У праці В. Покотилової управління інноваційною діяльністю представлено як комплекс заходів спрямованих на створення інноваційних ідей, впровадження інновацій, їх подальшу комерціалізацію [6].

На думку Г. Черноіванової управління інноваціями, інноваційною діяльністю підприємств представлено як комплексний процес в межах якого відбувається розробка, впровадження, поширення та комерціалізація інновацій, що дає можливість задовольнити існуючі на ринку потреби чи ініціювати появу нових [11].

Досліджуючи структуру та здійснюючи аналіз показників інноваційної діяльності підприємств в умовах диджиталізації бізнесу зазначимо, що вони можуть бути згруповані за функціональними сферами діяльності підприємства та водночас виступають складовими інноваційної діяльності, такими як: показники інноваційної діяльності в сфері управління, інформаційного забезпечення; показники інноваційної діяльності в операційній виробничій сфері; показники інноваційної діяльності в сфері логістики постачання; показники інноваційної діяльності в фінансовій сфері; показники інноваційної діяльності в сфері кадрового забезпечення; показники інноваційної діяльності в сфері маркетингу.

Першою групою є показники інноваційної діяльності в сфері управління, інформаційного забезпечення. Метою аналізу за цією групою показників є виявити стан впровадження нових сучасних технологій в управлінні підприємством, цифровізації документообігу, отриманні та опрацюванні інформації, розбудові сучасних комунікацій в середині підприємства та у взаємодії з партнерами, забезпеченні належного сучасного рівня бухгалтерського та управлінського обліку.

Показниками які при цьому мають бути дослідженими є: рівень використання хмарних обчислень в роботі офісного програмного

забезпечення; рівень використання хмарних обчислень в утриманні хостингу чи баз даних підприємства; рівень використання хмарних технологій для зберігання файлів; рівень використання хмарних обчислень в роботі прикладного програмного забезпечення бухгалтерського та фінансового обліку підприємства; рівень використання хмарних технологій для роботи програмного забезпечення для захисту, безпеки; рівень використання обчислювальних платформ, що забезпечує середовище для розробки, тестування або розгортання додатків; рівень використання технологій «Інтернету речей» з метою виконання задач управління; здійснення фінансового та бухгалтерського обліку з використанням ПЗ; рівень цифровізації документообігу підприємства; частота розробки та реалізації власних інноваційних проектів.

Другою групою є показники інноваційної діяльності в операційній виробничій сфері. Метою їх аналізу та оцінювання є вивчити техніко-технологічний стан потужності, технологічності операційної діяльності, впровадження НДДКР, та їх відповідність сучасним вимогам високотехнологічного виробництва, частки виробництва та реалізації високотехнологічної продукції, послуг. Показниками виступають: коефіцієнт концентрації високих технологій; частка НДДКР в загальному обсязі продукції підприємства; частка інноваційної продукції в загальному обсязі виробництва продукції, послуг; рівень використання хмарних технологій в роботі програмного забезпечення ERP для управління ресурсами; частка новітньої техніки у світі в загальному обсязі основних засобів суб'єкта господарювання; рівень впровадження на підприємствах технологій «Штучного інтелекту»; рівень впровадження на підприємствах робототехніки; рівень використання технологій «Інтернету речей» для управління споживанням енергії; рівень використання технологій «Інтернету речей» для виробничих процесів; рівень використання технологій «Інтернету речей» для технічного обслуговування; впровадження систем «розумного виробництва».

Третьою групою виступають показники інноваційної діяльності в сфері логістики, постачання. Метою їх аналізу є виявити рівень впровадження сучасних цифрових систем організації та оптимізації логістичних процесів підприємства. Показниками які мають при цьому досліджуватися виділено: застосування ПЗ для ведення складського обліку та управління запасами; рівень вико-

ристання технологій «Інтернету речей» для управління логістикою; впровадження (ERP) систем на підприємстві; рівень використання програмного забезпечення для планування ресурсів підприємства (ERP); рівень впровадження застосування технологій «Блокчейн» та баз даних; рівень використання ПЗ для планування закупівлі ресурсів підприємства; впровадження системи «розумного складу».

Четвертою групою є показники інноваційної діяльності в фінансовій сфері. Мета їх дослідження: визначити рівень та можливості щодо фінансового, інвестиційного забезпечення, інноваційної діяльності та можливості фінансування інновацій. Показниками які мають при цьому розглядати є: частка витрат на інноваційну діяльність в загальному обсязі витрат підприємства; коефіцієнт покриття витрат на інноваційну діяльність власними фінансами підприємства; коефіцієнт фінансування інноваційних проектів; коефіцієнт фінансування інноваційних продуктів; частка витрат на НДДКР в загальному обсязі інвестицій; частка інвестицій в технічне оновлення, модернізацію обладнання в загальній сумі капітальних інвестицій; частка інвестицій у високі технології в загальному обсязі капітальних інвестицій; частка витрат на інновації в загальному обсязі реалізованої продукції та послуг; обсяг витрат на здійснення інноваційної діяльності та проведення наукових досліджень протягом поточного року.

П'ятою групою виявлено показники інноваційної діяльності в сфері кадрового забезпечення. Метою їх дослідження є: визначити рівень готовності персоналу підприємства до впровадження інновацій, наявність компетенцій, можливості та зацікавленості працівників підприємства в інноваційній діяльності та впровадженні нових інноваційних технологій. наявність структурного підрозділу, відповідального за розробку та впровадження інновацій; наявність посад фахівців, відповідальних за розробку та впровадження інновацій; наявність постійної чи тимчасової групи відповідальних за розробку та реалізацію конкретних проектів; рівень забезпечення персоналом, необхідним для здійснення інноваційної діяльності; показник відповідності, компетентності персоналу; коефіцієнт якісного зростання кадрових ресурсів підприємства; коефіцієнт витрат на підвищення кваліфікації персоналу; коефіцієнт стимулювання інноваційної активності працівників.

Шостою групою є показники інноваційної діяльності в сфері маркетингу. Метою їх

аналізу та оцінювання є визначення рівня впровадження нових сучасних технологій в управлінні маркетингом, використанні сучасних цифрових технологій, просування та реалізації продуктів, послуг підприємства. Показниками які при цьому повинні бути досліджені виявлено наступні: обсяг реалізованої інноваційної продукції; частка обсягів реалізації інноваційної продукції в загальному обсязі реалізації підприємства; частка принципово нової інноваційної продукції в загальному обсязі виробленої продукції; рівень використання програмного забезпечення для управління відносинами з клієнтами (CRM); коефіцієнт інформаційних досліджень; показники обсягу реалізованої інноваційної продукції; рівень активності у використанні соціальних мереж для здійснення операцій, комерційної діяльності підприємства; активність підприємства у веденні соціальних мереж; рівень використання хмарних технологій в роботі програмного забезпечення CRM для управління інформацією про клієнтів; активність використання власних веб-сайтів або веб-додатків для обміну мультимедійним контентом в просуванні продукції; рівень впровадження на підприємствах технологій «Штучного інтелекту» в роботі з просування та реалізації продукції; використання соціальних медіа для обміну знаннями на основі Wiki; рівень використання технологій «Інтернету речей» для обслуговування клієнтів; активність використання мережі Інтернет для просування продукції, послуг підприємства; активність використання цифрових електронних платформ для реалізації продукції, послуг підприємства.

Висновки. В результаті проведених досліджень здійснено структурування, групування показників інноваційної діяльності підприємств в умовах диджиталізації бізнесу за сферами; управління, інформаційного забезпечення, операційної, виробничої діяльності, логістики, управління фінансами, кадрового забезпечення, маркетингу, що дає можливість здійснити аналіз та оцінку стану інноваційної діяльності підприємства в умовах диджиталізації бізнесу, визначити рівень впровадженням нових інноваційних технологій, цифровізації, у всіх сферах функціонування підприємства з метою забезпечення, оптимізації внутрішніх процесів та комунікацій, зменшення витрат і зростання економічної ефективності, технологічності, конкурентоспроможності підприємств, зростання результативності управління інноваційною діяльністю підприємств в умовах диджиталізації бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Буренніков Ю. Ю., Поліщук Н. В., Ярмоленко В. В. Управління інноваційною діяльністю в промисловості: сутність, особливості розвитку, шляхи вдосконалення: монографія. Вінниця: ВНТУ. 2011. 184 с.
2. Ермошенко М. М., Ганущак-Єфіменко Л. М. Економіка та управління інноваційною діяльністю. К.: Національна академія управління. 2011. 528 с.
3. Іпполітова І. Я., Селезньова Г. О. Управління інноваційною діяльністю підприємства: процесний підхід. *Вісник Одеського національного ун-ту*. 2020. №. 6(85). С. 143-149. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-26>
4. Ілляшенко С. М., Біловодська О. А. Управління інноваційним розвитком. Суми: Вид-во СумДУ. 2006. 129 с.
5. Кириченко О. Механізм венчурного фінансування проектів в управлінні інвестиційно-інноваційним забезпеченням підприємств сфери ІТ, бізнесу в умовах відновлювальної економіки. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. №4(80). С.126-131. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-80-126-131>
6. Покотилова В. І. Управління інноваційною діяльністю в аграрному виробництві: монографія. Київ: ННЦІАЕ. 2008. 304 с.
7. Полянська А. С. Використання ситуаційного підходу в управлінні розвитком підприємства: монографія. Івано-Франківськ: Акцент. 2011. 432 с.
8. Стадник В. В., Йохна М.А. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства. Хмельницький: ХНУ. 2011. 327 с.
9. Турило А. А. Основи управління інноваційним розвитком підприємства: монографія. Кривий Ріг: Вид. Козлов. 2017. 307 с.
10. Федулова І. В. Теоретичні положення з визначення категорій інноваційний процес і інноваційна діяльність. *Проблеми науки*. 2007. № 8. С. 2-7.
11. Черноіванова Г. С. Теоретичні засади управління інноваційним складником підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. № 16. С. 150-154.
12. Череп А. В. Управління підприємством на основі реінжинірингу: монографія. Запоріжжя: ЗНУ. 2009. 270 с.

REFERENCES:

1. Burennikov Yu. Yu., Polishchuk N. V., Yarmolenko, V. V. (2011). *Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu v promyslovosti: sutnist, osoblyvosti rozvytku, shliakhy vdoskonalennia: monohrafiia* [Management of Innovation Activity in Industry: Essence, Features of Development, Ways of Improvement: Monograph]. Vinnytsia: VNTU. (in Ukrainian).
2. Iermoshenko M.M., Hanushchak-Yefimenko L.M. (2011). *Ekonomika ta upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu* [Economics and Management of Innovation Activity]. K.: Natsionalna akademiia upravlinnia. (in Ukrainian).
3. Ippolitova I. Ya., Seleznova, H. O. (2020). *Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu pidprijemstva: protsesnyi pidkhid* [Management of Innovation Activity of Enterprise: Process Approach]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho un-tu*. vol. 6(85). pp. 143-149. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-26>
4. Illiashenko S. M., Bilovodska O. A. (2006). *Upravlinnia innovatsiinym rozvytkom* [Management of innovative development]. Sumy: Vyd-vo SumDU. (in Ukrainian).
5. Kyrychenko O. (2025). *Mekhanizm venchurnoho finansuvannia proektiv v upravlinni investytsiino-innovatsiinym zabezpechenniam pidprijemstv sfery IT, biznesu v umovakh vidnovliuvalnoi ekonomiky* [Mechanism of venture financing of projects in the management of investment and innovation support of IT enterprises, business in the conditions of the recovery economy]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*. vol. 4(80). pp. 126-131. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-80-126-131>
6. Pokotylova V. I. (2008). *Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu v ahrarnomu vyrobnytstvi: monohrafiia* [Management of Innovation Activity in Agrarian Production: Monograph]. Kyiv : NNTsIAE. (in Ukrainian).
7. Polianska A. S. (2011). *Vykorystannia situatsiinoho pidkhodu v upravlinni rozvytkom pidprijemstva: monohrafiia* [The use of the situational approach in enterprise development management: monograph]. Ivano-Frankivsk: Aktsent. (in Ukrainian).
8. Stadnyk V. V., Yokhna M.A. (2011). *Stratehichne upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidprijemstva* [Strategic management of innovative development of enterprise]. Khmelnytskyi: KhNU. (in Ukrainian).
9. Turylo A. A. (2017). *Osnovy upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidprijemstva: monohrafiia* [Fundamentals of Management of Innovative Development of Enterprise: Monograph]. Kryvyi Rih: Vyd. Kozlov. (in Ukrainian).

10. Fedulova I. V. (2007). Teoretychni polozhennia z vyznachennia katehorii innovatsiinyi protses i innovatsiina diialnist [Theoretical provisions for determining the categories of innovation process and innovation activity]. *Problemy nauky*. vol. 8. pp. 2-7.

11. Chernovanova H. S. (2017). Teoretychni zasady upravlinnia innovatsiynym skladnykom pidpriemstva [Theoretical foundations of management of the innovation component of the enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. vol. 16. pp. 150-154.

12. Cherep, A. V. (2009). Upravlinnia pidpriemstvom na osnovi reinzhynerynhu: monohrafiia [Enterprise management based on reengineering: monograph]. Zaporizhzhia: ZNU. (in Ukrainian).

Дата надходження статті: 15.04.2026

Дата прийняття статті: 06.05.2026

Дата публікації статті: 14.05.2026